

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІІІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Освітньо-професійна програма «**Міжнародна економіка**»

спеціальність 051 «**Економіка**» ОС «**Бакалавр**»

факультет **економіко-правовий**

м. Маріуполь – 2020-21 рік

Робоча програма Основи економічної теорії
для студентів ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка» ОС «Бакалавр»

Розробники: Омельченко Г.П., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Протокол від «27» серпня 2020 року, № 1

Завідувач кафедри економіки
та міжнародних економічних відносин

(підпис) _____ (Ю.І. Чентуков)

© МДУ, 2020 рік

© Омельченко Г.П., 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		(очна) денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 10	Галузь знань <i>05 «Соціальні та поведінкові науки»,</i>	Нормативна ПП1	
Модулів – 2	ОПП <i>«Міжнародна економіка»</i> Спеціальність <i>051«Економіка»</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферативна робота</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 300		1-й та 2-й	1-й та 2-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень: <i>Бакалавр</i>	1-й семестр	
		Лекції	
		год. 30	год. 16
		Практичні, семінарські	
		год.30	год.14
		Самостійна робота	
		год. 88	год. 119
		Індивідуальні завдання	
		год. 2	год. 1
		Вид контролю: залік	
		2-й семестр	
		Лекції	
		год. 30	год.16
		Практичні, семінарські	
		год. 30	год. 14
		Самостійна робота	
		год.88	год.119
		Індивідуальні завдання	
год. 2	год. 1		
Вид контролю: екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 120год./180 год.

для заочної форми здобуття вищої освіти - 60 год./240 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформуванню певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів, забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Основи економічної теорії» спрямована на опанування наступних компетентностей:

1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.
2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.
3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
6. Розуміння закономірностей розвитку різних форм міжнародних економічних відносин, інтеграційних процесів, їх впливу на економічну діяльність суб'єктів господарювання.
7. Розуміння механізмів та інструментарію прийняття рішень у грошово-кредитній, валютній, розрахунково-платіжній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях.
8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.
9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
11. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
12. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Дисципліна використовується для формування наступних програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 051 «Економіка» (ОПП «Міжнародні економіка») у Маріупольському державному університеті:

- Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
- Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
- Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
- Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

- Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- місце та роль економічної теорії у системі сучасних соціально-економічних наук,
- базові поняття, категорії та закони економічної теорії,
- структуру економічної теорії,
- загальні основи соціально-економічного розвитку,
- теоретичні основи мікро - та макроекономіки,
- еволюцію світового господарства.

вміти:

- встановлювати взаємозв'язок економічної теорії з іншими науками,
- визначати вплив економічної теорії на розвиток людства, держави, підприємництва, домогосподарств тощо,
- визначати місце фахівця з економічними знаннями в сучасній країні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.

1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система та закони її розвитку.

Предмет економічної теорії. Основні етапи розвитку і становлення економічної теорії. Макроекономіка і мікроекономіка. Функції економічної теорії (пізнавальна, практична, прогностична, методологічна, ідеологічна), методи економічної теорії (матеріалістичної діалектики, наукової абстракції, структурно-функціональний, математичний, статистичний, історичний, логічний, позитивного і нормативного аналізу, індукції і дедукції, економічних експериментів). Економічні закони (загальні, особливі, специфічні), економічні категорії. Матеріально виробництво – основа життя людського суспільства. Продуктивні сили (предмети труда, засоби труда, засоби виробництва, робоча сила, технологія, організація виробництва), виробничі відносини (організаційно-економічні, соціально-економічні). Економічна система. Суспільний поділ праці. Засіб виробництва, надбудова, суспільно-економічна формація.

2. Процес суспільного виробництва, його фактори, зміст і результативність.

Інтереси, потреби (первинні, вторинні, економічні, соціальні). Розвиток потреб як джерело прогресу. Загальнолюдські соціально-економічні цінності. Закон зростання потреб і соціально-економічної ефективності виробництва. Науково-технічна революція та її роль в економічному прогресі. Основні етапи НТР. Людина – основне джерело і критерій соціально-

економічного прогресу. НТР і зміни в змісті і характері праці. Виробництво, як процес суспільної праці. Чинники виробництва (земля, капітал, труд, підприємницька здібність). Результативність суспільного виробництва. Зміст процесу суспільного відтворення. Економічне зростання і його типи.

3. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція.

Форми суспільного виробництва. Натуральне виробництво. Причини виникнення товарного виробництва. Просте та капіталістичне (підприємницьке) товарне виробництво. Бартерне і грошове господарство. Товар і його властивості. Споживна вартість. Мінова вартість. Економічні погляди на природу вартості. Трудова теорія вартості. Подвійний характер праці, втіленої в товарі. Конкретна, абстрактна праця. Проста, складна праця. Індивідуальна і суспільна вартість товару. Суспільно необхідний робочий час. Закон вартості. Теорія витрат виробництва. Теорія

трьох факторів виробництва. Теорія граничної корисності: цінність, конкретна, абстрактна корисність блага, гранична корисність блага. Неокласична теорія вартості. Теорія постіндустріального, інформаційного суспільства. Розвиток товарного виробництва в сучасних умовах. Розвиток форм вартості (проста форма вартості, повна форма вартості, загальна форма вартості, грошова форма власності).

4. Гроші як економічна категорія.

Сутність грошей, їх ознаки та властивості. Функції грошей (міра вартості, засіб обігу, засіб нагромадження, засіб платежу). Масштаб цін. Грошова система та її структура, типи грошових систем. Функціональні форми грошей. Ліквідність. Грошові агрегати. Кількість грошей в обігу. Закони грошового обігу. Причини виникнення і сутність інфляції. Види, форми вияву та наслідки інфляції.

Змістовний модуль 2. Теоретичні основи мікроекономіки.

5. Ринкова економіка, її еволюція.

Ринкова економіка як закономірний результат економічної історії суспільства. Еволюція ринкової економіки. Умови створення ринку. Основні риси сучасної економічної системи. Економічні функції уряду в умовах ринкової економіки. Функції ринку. Формування ринкової економіки в Україні.

Об'єкти і суб'єкти ринку. Структура ринку. Інфраструктура ринку. Кон'юнктура ринку. Ринковий механізм. Попит і пропозиція. Закони попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.

6. Конкуренція і монополія у ринковій системі.

Сутність конкуренції, закон конкуренції. Види і форми конкуренції (досконала та недосконала; внутрішньогалузева, міжгалузева, міжнародна, видова, предметна). Методи конкурентної боротьби (цінова, нецінова, несумлінна конкуренція). Соціально-економічні наслідки конкуренції. Регулювання несумлінної конкуренції в Україні. Причини виникнення і сутність монополій. Види монопольних об'єднань. Бар'єри для вступу в монопольну галузь. Наслідки монополізації. Антимонопольна політика держави.

7. Підприємництво. Підприємство в умовах господарства ринкового типу.

Підприємництво: теоретичні основи і цілі. Стимули і механізм підприємницької діяльності. Принципи підприємництва. Сфери підприємництва, його види. Умови для розвитку підприємництва в Україні. Сутність підприємств і їх види. Види об'єднань підприємств: асоціація, корпорація, консорціум, концерн, конгломерат. Організаційно-правові форми господарювання в Україні. Система управління сучасним підприємством. Сутність і функції управління. Роль маркетингу та менеджменту в функціонуванні підприємства як товаровиробника.

8. Капітал: процес виробництва і нагромадження.

Сутність капіталу. Стадії руху капіталу. Кругообіг капіталу. Основний і оборотний капітал. Виробничі фонди підприємства (основні та оборотні). Амортизація, норма амортизації, види амортизаційних відрахувань. Оборотні кошти підприємства. Особливості функціонування капіталу в різних сферах економіки. Позиковий капітал і позиковий процент. Торговий капітал. Нагромадження капіталу: сутність, джерела, чинники. Норма нагромадження.

9. Витрати виробництва і прибуток.

Витрати виробництва і ефективність використання факторів виробництва. Класифікація витрат виробництва. Закон спадної віддачі і ефект масштабу. Собівартість продукції. Шляхи зниження собівартості продукції. Прибуток як економічна категорія. Валовий прибуток підприємства. Прибуток і прибутковість

підприємства. Рентабельність. Ефективність використання факторів виробництва. Сутність, структура і функції цін. Види цін. Чинники і методи ціноутворення.

Змістовний модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства.

10. Макроекономічна національна система. Суспільний продукт і його основні форми.

Зміст макроекономічних зв'язків в ринковій економіці. Результативність суспільного виробництва і його ефективність. Система вимірів господарювання на макрорівні. Показники національної економіки. Система національних рахунків. Валовий національний продукт і валовий внутрішній продукт. Номінальний та реальний ВВП. Методи розрахунку ВВП. Національний дохід: його джерела, розподіл і перерозподіл. Споживання і нагромадження національного доходу. Сутність і структура національного ринку. Сукупний попит і сукупна пропозиція, механізм їх збалансованості. Часткова і загальна рівновага. Економічна рівновага і циклічність. Порушення макроекономічної рівноваги. Причини циклічності в розвитку економіки. Механізм циклічних коливань. Діловий цикл, його види і фази. Середні і малі цикли. Довгі хвилі Н.Кондрат'єва.

11. Державне регулювання ринкової економіки.

Еволюція державного регулювання економіки. Класична та кейнсіанська концепції про роль державного втручання в економіку. Рівні державного регулювання економіки. Система економічних інструментів державного регулювання. Методи державного регулювання економіки. Сутність господарських пропорцій. Види господарських пропорцій. Загальноекономічні, міжгалузеві, внутрішньогалузеві, внутрівиробничі, територіальні і міждержавні пропорції. Сутність і причини диспропорцій в народному господарстві. Економічна безпека держави. Структура економічної безпеки. Кадрова, технічна, сировинна, наукова, інформаційна безпека.

12. Фінансова система і політика.

Фінанси в системі економічних відносин. Рівні фінансових відносин. Суб'єкти фінансових відносин. Функції фінансів. Фінансова система та її структура. Бюджет. Бюджетна система. Державний бюджет. Державні доходи та державні витрати. Джерела формування доходів державного бюджету, напрями використання бюджетних доходів. Система місцевих бюджетів. Бюджетний дефіцит, його причини. Державний борг (внутрішній, зовнішній). Фінансова політика держави, її сутність і напрями.

13. Податкова система і політика.

Податки, їх сутність і функції. Принципи оподаткування. Класифікація податків. Характеристика загальнодержавних і місцевих податків. Прямі податки. Непрямі податки. Податкова система. Податкова ставка. Види податкової ставки. Податкові пільги. Податкова політика держави. Крива Лаффера. Особливості податкової політики в Україні. *Кредитно-грошова система і політика.*

Банк і його сутність. Банківська система і її структура. Центральні і комерційні банки. Функції банків. Характеристика сучасної банківської системи України. Банківські операції (активні, пасивні, комісійно-посередницькі). Банківський кредит і його види. Прибуток від банківської діяльності. Банківські резерви, грошовий мультиплікатор. Кредитно-грошова політика. Характеристика сучасної кредитно-грошової політики в Україні.

14. Кредитно-грошова система і політика.

Банк і його сутність. Банківська система і її структура. Центральні і комерційні банки. Функції банків. Характеристика сучасної банківської системи України.

Банківські операції (активні, пасивні, комісійно-посередницькі). Банківський кредит і його види. Прибуток від банківської діяльності. Банківські резерви, грошовий мультиплікатор. Кредитно-грошова політика. Характеристика сучасної кредитно-грошової політики в Україні.

15. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави.

Сутність розподільних відносин. Форми розподілу доходів за трудовими результатами і економічною діяльністю. Джерела доходів. Номінальний дохід, реальний прибуток. Розподіл доходів в ринковій економіці. Крива Лоренца. Коефіцієнт Джинні.

Сутність заробітної плати. Форми і системи заробітної плати. Зміна реальної заробітної плати і фактори, що впливають на неї. Структура доходів сім'ї і їх використання. Розподіл доходів між державою і підприємством. Суспільні фонди споживання. Доходи від власності: рентні доходи, процент.

Демографічна політика держави. Зайнятість населення і її основні форми. Форми, що впливають на сферу зайнятості. Ринок праці: сутність і умови формування. Безробіття: сутність і причини. Види безробіття (фрикційне, структурне, циклічне). Повна зайнятість. Державне регулювання зайнятості населення. Сутність соціального захисту населення. Соціальна політика держави. Основні напрями соціальної політики в Україні.

16. Світове господарство: сутність і еволюція. Міжнародні економічні відносини.

Світове господарство як економічна категорія. Причини виникнення і основні етапи розвитку світового господарства. Сучасне світове господарство, його особливості і протиріччя. Міжнародні економічні відносини. Форми міжнародних економічних відносин. Міжнародний поділ праці, його форми і фактори розвитку. Місце і роль міжнародної торгівлі в системі світового господарства. Експорт та імпорт. Сутність, причини переміщення капіталів. Прямі і портфельні інвестиції. Сутність, причини, форми міжнародної міграції робочої сили. Соціально-економічні наслідки експорту і імпорту робочої сили. Глобалізація світогосподарських зв'язків. Природа і види глобальних проблем сучасності та їх класифікація. Шляхи вирішення глобальних проблем людства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Очна (денна) форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	о		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I семестр												
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні основи соціально-економічного розвитку.												
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система та закони її розвитку.	20	4	4			12						
Тема 2. Процес суспільного виробництва, його фактори, зміст і результативність.	20	4	4			12						
Тема 3. Форми	20	4	4			12						

організації суспільного виробництва та їх еволюція												
Тема 4. Гроші як економічна категорія	18	3	3			12						
Разом за змістовим модулем 1	78	15	15			48						
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи мікроекономіки												
Тема 5. Ринкова економіка, її еволюція	14	3	3			8						
Тема 6. Конкуренція і монополія у ринковій системі	14	3	3			8						
Тема 7. Підприємництво. Підприємство в умовах господарства ринкового типу	14	3	3			8						
Тема 8. Капітал: процес виробництва і нагромадження	14	3	3			8						
Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	14	3	3			8						
Разом за змістовим модулем 2	70	15	15			40						
Усього годин	148	30	30			88						
Модуль 2												
ІНДЗ	2		-	-	2	-			-	-	-	
Усього годин за I семестр	150	30	30		2	88	150	16	14		1	119
II семестр												
Модуль 1												
Змістовий модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки. Закономірності розвитку світового господарства												
Тема 10. Макроекономічна національна система. Суспільний продукт і його основні форми	22	5	5			12						
Тема 11. Державне регулювання ринкової економіки	22	5	5			12						
Тема 12. Фінансова система і політика	20	4	4			12						
Тема 13. Податкова система і політика	21	4	4			13						
Тема 14. Кредитно-грошова система і політика	21	4	4			13						
Тема 15. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави	21	4	4			13						

Тема 16. . Світове господарство: сутність і еволюція. Міжнародні економічні відносини	21	4	4			13						
Разом за змістовим модулем 3	29	30	30			88						
Усього годин	148	30	30			88						
Модуль 2												
ІНДЗ	2	-	-	-	2	-			-	-	-	
Усього годин за II семестр	150	30	30		2	88						
Усього годин за курс	300	60	60		4	176	150	16	14		1	119

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система та закони її розвитку	4
2	Тема 2. Процес суспільного виробництва, його фактори, зміст і результативність	4
3	Тема 3. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	4
4	Тема 4. Гроші як економічна категорія	3
5	Тема 5. Ринкова економіка, її еволюція	3
6	Тема 6. Конкуренція і монополія у ринковій системі	3
7	Тема 7. Підприємництво. Підприємство в умовах господарства ринкового типу	3
8	Тема 8. Капітал: процес виробництва і нагромадження	3
9	Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	3
10	Тема 10. Макроекономічна національна система. Суспільний продукт і його основні форми	5
11	Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	5
12	Тема 12. Фінансова система і політика	4
13	Тема 13. Податкова система і політика	4
14	Тема 14. Кредитно-грошова система і політика	4
15	Тема 15. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави	4
16	Тема 16. Світове господарство: сутність і еволюція. Міжнародні економічні відносини	4
	Разом:	60

6. Теми практичних занять

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і метод економічної теорії. Економічна система та закони її розвитку	12

2	Тема 2. Процес суспільного виробництва, його фактори, зміст і результативність	12
3	Тема 3. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція	12
4	Тема 4. Гроші як економічна категорія	12
5	Тема 5. Ринкова економіка, її еволюція	8
6	Тема 6. Конкуренція і монополія у ринковій системі	8
7	Тема 7. Підприємництво. Підприємство в умовах господарства ринкового типу	8
8	Тема 8. Капітал: процес виробництва і нагромадження	8
9	Тема 9. Витрати виробництва і прибуток	8
10	Тема 10. Макроекономічна національна система. Суспільний продукт і його основні форми	12
11	Тема 11. Державне регулювання ринкової економіки	12
12	Тема 12. Фінансова система і політика	12
13	Тема 13. Податкова система і політика	13
14	Тема 14. Кредитно-грошова система і політика	13
15	Тема 15. Система розподілу доходів. Соціальна політика держави	13
16	Тема 16. Світове господарство: сутність і еволюція. Міжнародні економічні відносини	13
	Разом:	176

9. Індивідуальні завдання

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ:

Підготуйте для презентації на семінарському занятті реферат за однією з наведених нижче тем

І семестр

1. Основи економічної науки: виникнення і етапи розвитку.
2. Загальні методи пізнання: диференціація підходів (огляд вітчизняних підручників та навчальних посібників з політичної економії).
3. Проблеми предмета економічної теорії в працях українських економістів.
4. Шляхи забезпечення умов для безперервного розвитку потреб.
5. Основні напрями більш повного використання виробничого потенціалу України
6. Роль економічних суперечностей у соціально-економічному розвитку країни та способи їх розв'язання.
7. Економічна система суспільства.
8. Суспільний поділ праці: сутність і структура.
9. Цивілізаційний підхід до періодизації суспільного розвитку: сутність, особливості, характеристика.
10. Організаційно-економічні відносини та їх місце в економічних відносинах.
11. Базисні та надбудовні елементи у структурі господарського механізму, їх роль та взаємодія.
12. Власність у системі виробничих відносин.
13. Властивості приватизації в Україні.
14. Політика приватизації в розвинутих країнах та її наслідки.
15. Основні властивості товару та їх співвідношення.
16. Суб'єкти товарних відносин та їх еволюція.
17. Розвиток товарного виробництва в Україні в сучасних умовах.
18. Проблеми стабільності грошової одиниці.
19. Грошові реформи в Україні в 90-х рр.. XX ст.
20. Грошові агрегати в різних країнах: сутність, функціональне призначення та рівень ліквідності.
21. Інфляція в Україні та антиінфляційна політика.
22. Економічні витрати: суть і структура.
23. Прибуток – головний показник успіху господарської діяльності підприємства.
24. Шляхи підвищення норми прибутку.

25. Механізм формування рівноважної ціни.
26. Роль антимонопольного законодавства України в забезпеченні добросовісної конкуренції.
27. Різноманітність моделей ринкової організації економіки і властивості їх функціонування.
28. Роль ринку споживчих благ у задоволенні потреб населення.
29. Особливості попиту на чинники виробництва.
30. Вплив ринків чинників виробництва на розвиток суспільного виробництва.
31. Формування ринку землі в Україні.
32. Проблеми формування ринкової інфраструктури в Україні.
33. Ринок цінних паперів: його сутність і значення.
34. Види і механізм функціонування товарних бірж.
35. Сімейні доходи та їх формування в умовах ринкової економіки
36. Проблеми розвитку сімейного підприємства.
37. Двоїста роль домогосподарств та їх місце в економіці.
38. Роль підприємця в максимізації прибутку підприємства.
39. Корпорації як основна форма організації підприємства в сучасних умовах.
40. Роль амортизації у відтворенні основного капіталу підприємства.
41. Еволюція форм і систем заробітної плати.
42. Мінімальна заробітна плата та її динаміка в Україні.
43. Розвиток колективних систем оплати праці.

II семестр

1. Характер аграрних перетворень у постсоціалістичній Україні.
2. Напрями розвитку орендних відносин в Україні.
3. Стратегія використання земельних угідь України.
4. Роль особистих селянських господарств в аграрній економіці України.
5. Основні недоліки ринкового саморегулювання та напрями їх подолання в економічній системі.
6. Еволюція економічних функцій держави.
7. Види і роль кредиту в розвитку підприємницького бізнесу.
8. Основні тенденції у розвитку банківської системи на сучасному етапі.
9. Функції розподільних відносин у процесі економічного відтворення.
10. Структура доходів населення в Україні та напрями її зміни.
11. Особливості перерозподілу національного доходу в Україні.
12. Необхідність формування сучасної системи соціального захисту в Україні.
13. Діалектика взаємозв'язку між економічним зростанням і економічною кризою.
14. Проблеми формування оптимальної норми нагромадження в Україні
15. Зайнятість робочої сили у системі суспільного відтворення.
16. Приховане безробіття в Україні: сутність і соціальні наслідки.
17. Шляхи формування раціональної і ефективної зайнятості в Україні.
18. Сутність і методи фінансової політики держави.
19. Роль державного бюджету в регулюванні суспільного відтворення.
20. Історична роль первісного нагромадження капіталу.
21. Концентрація та централізація капіталу як об'єктивна умова виникнення монополій та олігополій.
22. Максимізація прибутку монополією та проблеми її ефективності.
23. Недосконала конкуренція: сутність і причини існування.
24. Роль держави у змішаній економіці.
25. Профспілки і ринок праці.
26. Науковий соціалізм як прогноз суспільного розвитку.
27. Моделі соціалізму та їх реалізація.
28. Історичні уроки реалізації соціалізму в СРСР.
29. Еволюція форм власності як основа формування соціально орієнтованої економічної системи України.
30. Формування інституційних та економічних умов переходу до нової системи господарювання.
31. Основні етапи розвитку світового господарства.
32. Місце і роль ТНК у світовому господарстві.
33. Проблеми і перспективи участі України у світових інтеграційних процесах
34. Основні складові і напрями державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
35. Еволюція та сучасні форми світових фінансових центрів.
36. Передумови інтеграції України в міжнародний обмін трудовими ресурсами.

37. Сутність та головні етапи економічної глобалізації.
38. Основні напрями міжнародного економічного співробітництва в галузі екології.
39. Україна в контексті глобальних проблем видобутку та споживання природних ресурсів.

10. Методи навчання

Формами організації навчання при вивченні курсу являються: лекції, семінарські заняття, самостійна та індивідуальна робота студентів. Самостійна робота студентів, що навчаються за різними формами, грає важливу роль в процесі підготовки і включає регулярну підготовку, виконання самостійних робіт, вивчення періодичної літератури, роботу з першоджерелами, написання рефератів, курсової роботи.

11. Критерії оцінювання

Методи контролю

Поточний контроль – теоретичні співбесіди, рішення практичних та тестових завдань, аналіз проблемних ситуацій, написання та захист реферативних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формах: диференційного заліку (захист курсової роботи), семестрового підсумкового модульного контролю (заліку) та екзамену.

Під час контролю систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінюється: розуміння та запам'ятовування програмного матеріалу; рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; уміння самостійно опрацювати навчальну та наукову літературу; уміння усно чи письмово подавати певний матеріал за темою семінарського заняття; результати експрес-контролю.

Під час контролю виконання завдань для самостійного опрацювання оцінюють: самостійне опрацювання тем у цілому та окремих питань; написання рефератів, есе; підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів з курсу.

Отримати максимальну кількість балів за кожний блок студент має можливість під час захисту кожного блоку. Якщо студент без поважної причини захищає блок самостійних робіт пізніше зазначеного терміна – максимальна кількість балів знижується (в залежності від затримки) на 1-3 бали.

Об'єктами контролю знань студентів є:

- Систематичність і активність роботи на практичних заняттях. Оцінюються рівень знань, продемонстрований у відповідях з основних питань теми, правильність і активність при виконанні практичних завдань; регулярні відвідини занять (40 балів).
- Самостійна робота студента. Написання рефератів, огляд нової літератури (10 балів).
- Іспит (50 балів).

Виконання всіх завдань поточного контролю оцінюється від 0 до 50 балів.

Підсумковий контроль (іспит) оцінюється від 0 до 50 балів і проводиться у формі відповіді на теоретичні питання, сформовані за варіантами і затверджені кафедрою.

Критерії оцінювання:

- кожне теоретичне питання (правильна і повна відповідь - 15 балів, неточна відповідь - 11 балів, неточна і неповна відповідь - 5 балів; неправильна відповідь - 0 балів), кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо. Загальна оцінка дорівнює середній арифметичній із суми оцінок кожного завдання. Якщо одна з оцінок «незадовільно», то загальна оцінка не може бути вищою за «задовільно».
- додаткове питання (правильна відповідь - 5 балів, неправильне - 0 балів).

12. Засоби оцінювання

Поточне опитування, оцінка за виконане індивідуальне дослідницьке завдання, екзамен
Перелік питань, які виносяться на екзамен:

1. Предмет економічної теорії: концептуальні підходи.

2. Зародження та основні етапи розвитку економічної теорії.
3. Сучасні економічні теорії: загальна характеристика.
4. Методологія економічних досліджень.
5. Економічні категорії та закони, їх класифікація.
6. Економічні потреби, їх сутність і класифікація. Закон зростання потреб.
7. Основні фактори (ресурси) виробництва, їх характеристика.
8. Крива виробничих можливостей. Закон зростання альтернативних витрат.
9. Економічна система: її сутність і структурні елементи.
10. Відносини та форми власності в трансформаційній економіці України.
11. Форми організації суспільного виробництва.
12. Товарне виробництво: суть, умови виникнення, основні ознаки, види.
13. Товар та його властивості. Вартість (цінність) товару: альтернативні теорії.
14. Гроші: їх суті, та функції. Закон грошового обігу.
15. Об'єктивні умови формування і розвитку ринку.
16. Сутність ринку, його структура та критерії розмежування.
17. Особливості становлення ринкових відносин в Україні.
18. Механізм саморегулювання ринкової економіки.
19. Попит. Закон попиту. Детермінанти попиту.
20. Пропозиція та чинники, що на неї впливають. Закон пропозиції.
21. Види цінової еластичності попиту, їх практичне значення та графічне вираження.
22. Діалектична взаємодія попиту і пропозиції. Ціна ринкової рівноваги.
23. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки.
24. Закон конкуренції: економічна основа та механізм.
25. Монополія та конкуренція. Антимонопольний закон України.
26. Інфраструктура ринку: основні риси та елементи.
27. Фондова біржа: зміст, види, функції.
28. Біржа праці: суть та функції. Служба зайнятості в Україні.
29. Мікроекономічний рівень господарювання та його основні суб'єкти.
30. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки: зміст, види та основні ознаки.
31. Капітал як матеріальна основа підприємницької діяльності. Кругообіг і оборот капіталу.
32. Фізичне і моральне зношення основного капіталу. Амортизація.
33. Підприємництво: зміст, риси, об'єкти та суб'єкти.
34. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в Україні.
35. Організаційні форми сучасного підприємства.
36. Капітал і праця. Трудові відносини у сучасній економічній системі.
37. Вартість робочої сили: дискусійні аспекти.
38. Заробітна плата: зміст, форми, системи.
39. Номінальна та реальна заробітна плата: її динаміка.
40. Втрати виробництва: підходи до їх визначення.
41. Граничні витрати. Закон спадної віддачі.
42. Собівартість продукції: структура, види і функції.
43. Доходи і прибуток фірми: зміст, види.
44. Ринкова ціна: зміст, структура, функції. Чинники, що впливають на ціну.
45. Види цін, їх класифікація в ринковій економіці.
46. Акціонерне товариство (корпорація): сутність, види.
47. Акціонерний капітал. Прибуток корпорації та його розподіл.
48. Акції та облігації, їх ролі, у функціонуванні корпорацій. Курс акцій. Дивіденд.
49. Проблеми та шляхи формування акціонерних товариств в Україні.
50. Аграрні відносини та власність у сільському господарстві.
51. Економічна природа земельної ренти. Форми ренти. Ціна землі.
52. Диференційна рента: причини виникнення і механізм утворення.
53. Проведення земельної реформи в Україні: її результати.

54. Макроекономічні проблеми в сучасній макроекономічній теорії.
55. Відтворювальна модель кругообігу за потоками доходів і витрат.
56. Валовий внутрішній продукт (ВВП): його суть і відтворювальна структура.
57. Методи розрахунку валового внутрішнього продукту (ВВП). Номінальний і реальний ВВП.
58. Економічне зростання: основні чинники, типи, показники.
59. Причини циклічного розвитку економіки. Фази класичного ділового циклу.
60. Теорія циклів М. Кондратьєва та її значення.
61. Ринок праці як регулятор зайнятості. Неповна зайнятість.
62. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні.
63. Безробіття: причини виникнення та види, соціально-економічні наслідки. Закон Оукена. Необхідність, основні методи та напрями державного регулювання економіки.
64. Фінанси: сутність, структура, функції. Фінансова система України.
65. Державний бюджет: структура доходів і видатків. Бюджетна політика уряду України.
66. Держбюджетний дефіцит і державний борг. Причини виникнення і джерела покриття.
67. Види податків. Крива Л. Лаффера та визначення межі оподаткування.
68. Теорія монетаризму та засоби проведення монетарної політики в Україні.
69. Джерела, форми та види кредиту. Кредитна система України.
70. Банківська система: зміст, рівні, функції.
71. Проблеми та особливості формування банківської системи в Україні.
72. Інфляція: зміст і причини виникнення. Динаміка інфляційного процесу в Україні.
73. Соціально-економічні наслідки інфляції. Крива Філіпса.
74. Сукупні доходи населення, їх види та джерела формування. Рівень життя і його показники.
75. Нерівність доходів і проблема бідності. Крива Лоренца.
76. Соціальна політика держави. Соціальні гарантії.
77. Система соціального захисту населення: її складові.
78. Глобалізація як тенденція соціально-економічного розвитку.
79. Світове і господарство: зміст, об'єктивні передумови виникнення та етапи розвитку.
80. Міжнародний поділ праці та спеціалізація. Теорія порівняльних переваг.
81. Передумови та фактори входження економіки України у світове господарство.
82. Міжнародна торгівля: її види і структура.
83. Міжнародна міграція трудових ресурсів.
84. Вивіз капіталу та міжнародна інвестиційна діяльність.
85. Міжнародна валютно-фінансова система: етапи її розвитку.
86. Причини виникнення та суть глобальних проблем сучасності.
87. Екологічна криза та форми її прояву
88. Міжнародне співробітництво в розв'язанні глобальних проблем.
89. Показники рівня економічного розвитку країни.
90. Стан і перспективи розвитку економіки України.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік (підсумковий контроль у I семестрі)

Поточне тестування та самостійна робота									Сума	
Модуль 1					Модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	Реферативне дослідження	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

Екзамен (підсумковий контроль у II семестрі)

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума	
Модуль 1						Модуль 2			
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	Реферативне дослідження	50	100
6	6	6	6	6	6	6	8		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

КР – контрольна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Виконання практичних завдань передбачає використання персонального комп'ютеру з доступом до мережі Інтернет та програмою MS Excel.

15. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Базилевич В.Д. Макроекономіка : підручник / за ред. В.Д. Базилевича, К.С. Базилевич, Л.О. Баластрик. - К. : Атіка, 2009. - 368 с.
2. Бревнов А.А Основы экономической теории: [Учебное пособие. Издание второе]. / А.А. Бревнов – Х.: ООО «Одиссей», 2006. – 512 с.
3. Калінченко О.В. Мікроекономіка : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.В. Калінченко, Л.М. Березіна. - К.: Центр учб. л-ри, 2008. - 472 с.
4. Косік А.Ф. Мікроекономіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.Ф. Косік, Г.Є. Гронтковська. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К.: Центр учб. л-ри, 2008. -436 с.
5. Костюк В.С. Економічна теорія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.С. Костюк, А.М. Андрющенко, І.П. Борейко. - К. : Центр учб. л-ри, 2009. -282 с.
6. Лагутін В.Д. Бюджетна та монетарна політика: координація в трансформаційній економіці / В.Д. Лагутін. - К. : КНТЕУ, 2007. - 247 с.
7. Мазаракі А.А. Торговля. Деньги. Менталитет / А.А. Мазаракі. - К.: Книга, 2006. - 631 с.
8. Макроекономіка та макроекономічна політика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.Ф. Мельник, Т.Л. Желюк, О.В. Дугопольський, О.В. Панухник. - К. : Знання, 2008. - 699 с.

9. Никифоров А.А. Макроэкономика: научные школы, концепции, экономическая политика: учеб. пособие / А.А. Никифоров, О.Н. Антипина, Н.А. Миклашевская. - М.: Дело и Сервис, 2008. - 543 с.
10. Економічна теорія. Політекономія : підручник / [за ред. В.Д. Базилевича] / В.Д. Базилевич, В.М. Попов, К.С. Базилевич, Н.І. Гражевська. - 7-ме вид., стер. - К. : Знання-Прес, 2008. - 719 с.
11. Ястремський О., Гриценко О. Основи мікроекономіки. [Вид. друге, перероб. і допов.; з модельно-комп'ютерним додатком на лазерному диску]. - К.: Знання. - Прес, 2007. - 578 с.

Допоміжна

1. Антимонопольна діяльність : підручник /за ред. В.Д. Лагутіна - К. : КНТЕУ, 2005. - 580 с.
2. Бажал Ю. Эволюционная парадигма экономики переходного периода / Ю.Бажал // Экономика Украины. –1993. -№8.-С.3-11.
3. Балабанов И.Т., Балабанов А.И. Внешнеэкономические связи: Учебное пособие. / И.Т. Балабанов, А.И. Балабанов – М.: Финансы и статистика, 2000. – 512 с.
4. Баликоев В. Общая экономическая теория. Учебное пособие. / В. Баликоев - Новосибирск: 000 «Издательство ЮКЭА», 1998. - 528 с.
5. Башинська О. Формування та обслуговування державного зовнішнього боргу / О. Башинська // Фінанси. – 2000. - № 12. – с. 67.
6. Бендерский Е. Реалии мирохозяйственных процессов и место в них Украины. / Е. Бендерский // Экономика Украины. – 2000. - № 1. – с.70.
7. Борисов Е.Ф. Практикум. Задачи, тесты, ситуации: [Учеб. Пособие]./ Е.Ф. Борисов. – М.: Высш. шк., 2001. – 368 с.
8. Борисов Е. Ф. Экономическая теория: Учебник. - М.: Юристъ, 1997. - 568 с.
9. Булатова О.В. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення навчального курсу “Основи економічної теорії” для студентів неекономічних спеціальностей /О.В. Булатова -- Маріуполь: МГІ ДонНУ, 2002. – 44с.
10. Бункина М. К., Семенов В. А. Макроэкономика (основы экономической политики): Учеб. пособие./ М. К. Бункина, В. А. Семенов. - М.: АО «ДИС», 1996. - 320 с.
11. Воронова Л. Зовнішня торгівля України: тенденції розвитку/ Л. Воронова // Зовнішня торгівля. – 2000.- № 3. – с. 102-105.
12. Гальчинський А. С., Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Основи економічної теорії: Підручник. / А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін - К.: Вища шк., 1995. - 471.
13. Губский Б., Лукьяненко Д., Сиденко В. – Интернационализация украинской экономики. // Экономика Украины. – 2000. - № 9. – с.16.
14. Державне регулювання економіки / Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залого З. /За ред. І.Михасюка. - Львів: Укр. технології, 1999.–640с.
15. Дзюбик С., Ривак О. Основи економічної теорії. - К.: Основи, 1994. - 336 с.
16. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Макроэкономика. / Э. Дж. Долан, Д . Линдсей - С.- Пб.: АО «Санкт-Петербург оркестр», 1994.-406 с.
17. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Микроэкономика. / Э. Дж. Долан, Д . Линдсей - С.- Пб.: АО «Санкт-Петербург оркестр», 1994. - 448 с.
18. Дорнбуш Рудігер, Фішер Стенли. Макроекономіка: [Пер. з англ.]/ Дорнбуш Рудігер, Фішер Стенли – К.: Основи, 1996. – 814 с.
19. Економіка: Навчальний посібник / за ред. Ю.Г. Козака, Л.М. Семенюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 296 с.
20. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка: Навч. Посібник / за ред. З. Ватаманюка, С. Панчишина. – К.: Вид. дім Альтернативи, 2001. – 452с.
21. Зражевська Н.В. Механізм реструктуризації зовнішнього державного боргу / Н.В. Зражевська // Фінанси України. – 2005. - №9. – С. 47-55.
22. Инновационные и классические теории катастроф и экономических кризисов: Монография / [Янковский Н.А., Макогон Ю.В., Рябчин А.М. / науч. ред. Макогон Ю.В.]. – Донецк: ДонНУ, 2009. – 331 с.

23. Камаев В. Д. И др. Учебник по основам экономической теории (экономика). / В.Д. Камаев - М.: ВЛАДОС, 1995. - 384 с.
24. Кириченко М. Інтернаціоналізація банківської діяльності: досвід країн Центрально-Східної Європи і перспективи для України / М. Кириченко // Вісник НБУ. – 2006. - №8. – С. 25-28.
25. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, переходная экономика: Учебное пособие. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова, Изд-во ДИС. 1997. – 736 с.
26. Курс экономической теории: Учебное пособие / Под ред. Чепурина М. Н., Киселёвой Е. А. - Киров: АСА, 1995. - 624 с.
27. Макконелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2 т. Пер. с англ. Т. 1-М.: Республика, 1992.
28. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения: Учебник / Под ред. Л. Н. Красавиной. -М.: Финансы и статистика, 1994. - 592 с.
29. Международные экономические отношения / под ред. В.Е. Рыбалкина. – М.: Журнал “Внешнеэкономический бюллетень”; Дипломатическая академия при МИД РФ, 1997. – 384 с.
30. Мировая экономика / под ред. А. Булатова.– М.: Юрист, 1999. – 734 с.
31. Опарін В.П. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посіб. – К.: КНЕУ. – 2001. - 324 с.
32. Орешкин В. Состояние и перспективы развития мировых товарных рынков / В. Орешкин // Международная экономика и международные отношения. – 2000. № 8. – с. 25-32.
33. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. С. В. Мочерного. - Тернопіль: АТ «Тарекс» за участю АТ «Ной» та вид-ва «Світ», 1993.
34. Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн. / За ред. Ю. В. Ніколенка. - К.: Либідь, 1998.
35. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко, В.П.Нестеренко, Л.О.Каніщенко та ін. – К.: Вища шк. – Знання, 1997. – 743 с.
36. Основи економічної теорії: Посібник / За ред. С. В. Мочерного. - К.: Видавничий центр «Академія», 1998. - 468 с.
37. Основы экономической теории / Под ред. О. Ю. Мамедова. - Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. ун-та, 1994. - 208 с.
38. Основи економічних знань: Навч. посіб. / А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко, Ю.І. Палькін. К: Вища школа, 2002. – 575 с.
39. Основы экономической теории: Учеб. пособие / Под ред. Ключни. - Мн.: НФК «Экоперспектива», 1996. - 336 с.
40. Покропивний С, Колот В. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність./ С. Покропивний, В.Колот – К.: КНЕУ, 1998. – 352с.
41. Політична економія. Навчальний посібник / [За ред. д.е.н., проф. Г.І. Башнянина і к.е.н., доц.. Є.С. Шевчук]. – Львів: „Новий Світ - 2000”, 2004. – 480 с.
42. Савлук М.І. Гроші та кредит: підручник / [За ред. М.І. Савлука]. – К.: КНЕУ, 2001. – 387 с.
43. Сажина М. А., Чибриков Г. Г. Основы экономической теории: Учеб. пособие для неэкон. Спец. вузов / Под ред. П. В. Савченко. - М.: Экономика, - Техлит, 1996. -367с.
44. Самуэльсон П. Экономика: В 2 т. Т. 1./ П.Самуэльсон - М.: НПО «АЛГОН» ВНИИСИ, 1992.
45. Семенов К. А. Международные экономические отношения: Курс лекций. / К.А. Семенов - М.: Гардарики, 1998. - 336 с.
46. Современная экономика. Общедоступный учебный курс / Под ред. О. Ю. Мамедова. - Ростов-на-Дону: Феникс, 1995. -608 с.
47. Стельмах В.С. Грошово-кредитна політика в Україні / [За ред. В.М. Міщенко]. – К.: Знання, КОО, 2000. – 490 с.
48. Фінанси (теоретичні основи). Підручник / М.В. Грідчіна, В.Б. Захожай та ін. – К., МАУП. – 2002. – 350 с.

49. Ховард К., Журавлёва Г., Эриашвили Н. Экономическая теория: Учебник для вузов. / К. Ховард, Г. Журавлева – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. - Гл. 3; 16.
50. Ходов Л. Основы государственной экономической политики: Учебник./ Л. Ходов – М.: Издательство БЕК, 1997. – 332 с.
51. Экономика: Учебник / Под ред. А. С. Булатова. 2-е изд., перераб. и доп. - М.: БЕК. 1997.- 816 с.
52. Экономическая теория (политэкономия): Учебник / [под общ. ред. акад. В.И. Видяпина, акад. Г.П. Журавлевой]. – 4-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 640 с.
53. Экономическая теория: Учебник / Под ред. Н. И. Базылева, С. П. Гурко. - Мн.: БГЭУ, 1996. - 507 с.
54. Экономический словарь / [Сост., предисл., прилож. А.Ф. Никитина]. – М.: ОЛМА-ПРЕСС Образование, 2006. – 672 с.

Інтернет ресурси

1. www.prezident.gov.ua
2. www.kmu.gov.ua
3. www.rada.gov.ua
4. www.me.gov.ua
5. www.ukrstat.gov.ua

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від «__» _____ 20__р.

Завідувач кафедри

_____ (_____)
 (підпис) (Ім'я Прізвище)

Аркуш обліку змін

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого внесено зміни	ПІБ викладача	Підпис викладача